

Kobzev I.V.,
Candidate of Technical Sciences, Associated Professor
Kosenko V.V.,
Candidate of Public Administration, Associated Professor
Melnykov O.F.
Doctor of Public Administration, Professor
*Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy of
Public Administration attached to the Office of the President of Ukraine, Ukraine*

DIGITAL TRANSFORMATION OF PUBLIC ADMINISTRATION

Кобзев І.В.,
Кандидат технічних наук, доцент
Косенко В.В.,
Кандидат наук з державного управління, доцент
Мельников О.Ф.,
Доктор наук з державного управління, професор
*Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України, Україна*

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Abstract. *The work deals the issues of transforming electronic government into digital as part of the digitalization process. Digital government, being the development of electronic government, is uniquely different from it, being an overarching concept and having a number of specific aspects that should become key strategic elements of the policy of the state carrying out digital transformation.*

Keywords: *e-government, digital government, digitalization, digital transformation, public services*

Анотація. *В роботі розглядається питання перетворення електронного уряду в цифрове в рамках процесу цифровізації. Цифровий уряд, будучи розвитком електронного уряду, унікально відрізняється від нього, будучи всеосяжною концепцією і володіючи рядом специфічних аспектів, які повинні стати ключовими стратегічними елементами політики держави, що здійснює цифрову трансформацію.*

Ключові слова: *електронний уряд, цифровий уряд, цифровізація, цифрова трансформація, державні послуги*

На сучасному етапі світова економіка вступає в новий етап цифрового розвитку, який характеризується в тому числі активної трансформацією інститутів і механізмів публічного управління. В останнє десятиліття проблеми підвищення ефективності та якості управління виступають найважливішим напрямком досліджень, результати яких визначають принципи реформування інститутів державного управління.

В Україні на даний час помітно істотний прогрес в створенні інфраструктури і сервісів електронного уряду. Ці успіхи обумовлені рядом

причин: від прискореного розвитку сфери інформаційних послуг в цілому до спеціальних зусиль держави в цьому напрямі — таких як програми розвитку інформаційного суспільства. Критерієм розвитку є позиції України в рейтингу по індексу готовності до електронного уряду (за методикою ООН).

Так, у 2020 році Україна зайняла 69-е місце у рейтингу країн із найбільш розвиненим електронним урядуванням, що на 13 позицій вище, ніж у 2018. Рейтинг був створений на основі дослідження Організації Об'єднаних Націй "E-Government Survey 2020". Дослідження узагальнює показники держав щодо розвитку електронного урядування за період з 2018 до 2020 року [5].

В 2019 році запроваджено експериментальний проект «Держава в смартфоні». Серед ключових завдань цього проекту - впровадження цифрових технологій і платформних рішень в систему державного управління і надання державних послуг. Однак успішна реалізація даної програми можлива тільки за умови досягнення консенсусу у визначенні стратегічних цілей обраної суспільством моделі соціально-економічного розвитку, що базується на фундаментальному розумінні ролі, завдань і функцій держави в умовах цифрової економіки. У зв'язку з цим концепція реформування і цифровий трансформації інститутів державного управління вимагає осмислення і розробки нових базових положень. Цифрова трансформація України є колосальним інвестиційним ресурсом, оскільки дає змогу звільнити мільйони годин, які люди проводять у чергах, за оформленням документів, за узгодженням реєстрів або довідок та спрямувати їх на розвиток економіки.

За словами Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, використання цифрових технологій дає низку переваг. «Цифровізація — це створення високої доданої вартості для держави, підвищення ефективності економіки та бізнесу. Всі ці заходи стануть геополітичною перевагою України» [1].

В цілому розвиток цифрових технологій створює базові передумови для переходу від моделі «сервісного управління» до моделі «об'єднаного уряду», більш відповідної глобальним викликам і ризикам розвитку української економіки. У зв'язку з цим стратегічною метою цифрової трансформації інститутів публічного управління має стати не тільки фрагментарне

впровадження технологій вдосконалення діяльності інститутів управління, а підвищення якості публічного управління для ефективної реалізації національних проектів, що забезпечують стійке зростання і конкурентоспроможність економіки нашої країни.

Процеси цифровізації публічного управління визначаються міжнародними правовими нормами і регулюються вимогами українського законодавства відповідно до цілей державної політики розвитку та успішного застосування ефективних електронних технологій і використання інформаційних ресурсів. В даному випадку слід зазначити спеціальні положення Хартії Європейського союзу, відповідно до якої затверджується міжнародне право поширювати інформацію без будь-якого втручання з боку органів державної влади [3].

Як приклад побудови цифрового уряду необхідно звернути увагу на європейський «План розвитку електронного уряду на 2016-2020 роки. Прискорення цифровий трансформації уряду». Цій план спрямовано на впровадження інноваційних соціальних технологій, охоплює всі технологічні напрямки і спирається на розвиток інтероперабельності [4]. Крім цього Україна долучається до ISA² Programme – програми Європейської комісії, яка підтримує розроблення цифрових рішень, що дозволяють державним інституціям надавати підприємствам та громадянам Європи якісні електронні послуги завдяки використанню єдиних принципів, стандартів та сумісних/інтероперабельних систем [2]. Серед основних відмінностей даної програми потрібно визначити наступне:

- нові мобільні сервіси спрощують взаємодію громадян з спільнотою та державними організаціями, тим самим підвищуючи якість життя;
- постійно доступні ІТ-послуги залучають нові компанії і вносять свій внесок в місцеву економіку;
- вбудовані інтелектуальні функції підвищують безпеку даних і дозволяють приймати обґрунтовані рішення.

Цифрова платформа публічного адміністрування являє собою сукупність інформаційних технологій, застосовуваних в якості основи створення інформаційних комунікацій, що дозволяють отримати синергетичний ефект застосування сучасних електронних засобів приведення до певного порядку, обробки і використання інформаційних ресурсів в рамках надання публічних послуг.

З огляду на специфіку діяльності структур публічного адміністрування та характер партнерства з представниками бізнесу, можна виділити кілька різновидів цифрових платформ на базі їх функціонального призначення:

1. Корпоративні платформи - формування цифрових форм організаційного адміністрування в системі функціонування підрозділів органів публічного управління з узгодження дій з наданням комплексних публічних послуг приватним організаціям з урахуванням реалізації державних закупівель та розміщення замовлень в приватному секторі економіки.

2. Промислово-технологічні платформи - сукупність засобів електронно-цифровий систематизації процесів виробництва будь яких товарів при виконанні функцій проектування технологічних процесів, використання спеціалізованих операційних систем і інфраструктури зберігання інформаційних даних

3. Інструментальні платформи - в їх основі функціонує програмний або програмно-апаратний комплекс інформаційних продуктів, що дозволяють розробляти програмні рішення прикладного призначення. Застосування таких платформ виступають засобом в сфері ведення публічного адміністрування надання визначених типових функцій і інтерфейсів на основі наскрізної технології роботи з даними.

4. Інфраструктурні електронно-цифрові структури - діють за допомогою активності суб'єктів «ринку інформатизації», що забезпечує державне регулювання процесу ринкових відносин, в яких беруть участь суб'єктів малого і середнього бізнесу з підвищенням рівня електронного забезпечення їх діяльності із використанням наскрізних цифрових технологій.

5. Прикладні платформи - це бізнес-моделі руху відомостей економічного характеру у вигляді алгоритмізованого обміну між невизначено безліччю суб'єктів інформаційних комунікацій за допомогою проведення транзакцій в єдиному електронно-цифровому середовищі, що призводить до зниження транзакційних витрат.

Застосування зазначених цифрових платформ значно розширює функціональні можливості органів публічного управління, так як за допомогою використання сучасних електронних технологій можна отримати наступні результати:

1) значно знижені фінансові витрати при наданні публічно-управлінських послуг;

2) прискорення реалізації необхідних інновацій в електронному забезпеченні публічно-адміністративної діяльності;

3) удосконалення інформаційних комунікацій в партнерстві офіційного управління і представників приватного підприємництва з метою забезпечення обміну необхідними відомостями;

4) формування спеціального простору діяльності для онлайн-посередників (у вигляді окремих фахівців або приватних організацій), здатних створити продуктивну електронну площадку, за допомогою якої посадові особи органів державного управління здатні підтримувати стабільні контакти з представниками бізнесу.

Використання зазначених цифрових платформ значно розширює функціональні можливості органів публічного управління, так як за допомогою використання сучасних електронних технологій можна отримати наступні результати:

1) знижені фінансові витрати при наданні публічно-управлінських послуг;

2) прискорення реалізації необхідних інновацій в електронному забезпеченні публічно-адміністративної діяльності;

3) удосконалення інформаційних комунікацій в партнерстві офіційного управління і представників приватного підприємництва з метою забезпечення обміну необхідними відомостями;

4) формування спеціального простору діяльності для онлайн-посередників.

У свою чергу, дані електронно-цифрові умови дозволять провести модернізацію системи чинного публічного управління з метою побудови електронного адміністрування, заснованого на тісному партнерстві структурних елементів зазначеного управління і суб'єктів приватного бізнесу.

Модернізація діяльності органів публічного адміністрування з метою підвищення ступеня електронного забезпечення офіційно управлінських функцій може виражатися в наступних заходах:

1) узагальнення можливостей декількох мереж цифрової взаємодії і багатоканального узгодження різних точок зору на одну й ту ж проблему в системі розробки і прийняття офіційних управлінських рішень;

2) формування ефективної цифрової бази обробки значних масивів вихідних даних;

3) розширення форм застосування технології електронної ідентифікації і аутентифікації в діяльності державних і муніципальних органів управління; 4

4) використання хмарних технологій зберігання інформації економічного характеру;

5) організація запобігання та усунення кіберзагроз при підтримці правового характеру використання інформаційних ресурсів;

6) формування і подальший розвиток режиму «одного вікна» надання публічних державних послуг. Забезпечення електронного обліку порядку розгляду скарг, поданих на рішення і дії (бездіяльність) відповідних органів публічного управління;

7) реалізація всебічного моніторингу подій і дій офіційних управлінських структур при міжвідомчій взаємодії при своєчасному усуненні розбіжностей за єдиними питаннями державного регулювання бізнес відносин. Моніторинг процесу аналізу запитів, що виходять від структурних одиниць державного і регіонального рівнів;

Названі заходи дозволять сформулювати засади електронного адміністрування та конструктивної співпраці державних управлінських

структур і приватного бізнесу. Зокрема, це дозволить оптимально встановлювати порядок технічного оснащення підприємницьких виробничих систем.

У свою чергу, дані електронно-цифрові умови дозволять провести модернізацію системи чинного публічного управління з метою побудови електронного адміністрування, заснованого на тісному партнерстві структурних елементів зазначеного управління і суб'єктів приватного бізнесу.

Розглядаючи електронний порядок надання публічно-управлінських послуг, слід підкреслити, що в даному випадку необхідна координація по-різному спрямованих дій в системі застосування інформаційно-комунікаційних технологій з надання публічних послуг, відповідних якісним стандартам задоволення суспільних потреб і часових параметрів взаємозв'язку з населенням.

Ефективне надання таких послуг в системі електронного адміністрування може бути забезпечено шляхом реалізації відповідних перетворень:

- електронно-цифрового забезпечення надання інформації невизначеному колу споживачів на основі застосування сучасних цифрових технологій збору відомостей шляхом аналізу ситуації в різних сферах соціально-економічних відносин;
- надання послуг відбувається за допомогою використання майна різних форм власності - в залежності від характеру партнерства державних і муніципальних органів управління один з одним і представниками приватного бізнесу.

Таким чином, цифровізація публічного управління в Україні реалізується на основі розробки і використання різних інформаційних систем, за допомогою яких відбувається розширення можливостей в прискореному режимі обробляти значні масиви інформації. Дані системи дозволяють підтримувати систематизувати й упорядкувати різноспрямовані інформаційні потоки, які підтримуються в структурі надання та споживання державних послуг при всебічному результативності та ефективності їх, а також ступеня доцільності та продуктивності використання державних фінансових коштів. При чіткому

структурному функціонуванні позначених інформаційних систем створюється єдиний електронно-цифровий простір, в якому забезпечується впорядковане державно-приватне співробітництво.

Література

1. Денис Шмигаль: Цифровізація — це колосальний інвестиційний ресурс, який є змога спрямувати на розвиток економіки // Урядовий портал. – 2020. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/denis-shmigal-cifrovizaciya-ce-kolosalnij-investicijnij-resurs-yakij-ye-zmoga-spryamuvati-na-rozvitok-ekonomiki>.
2. Україна долучається до ISA² Programme // TAPAS. URL: <https://tapas.org.ua/all-uk/news-uk/ukraina-doluchaietsia-do-isa-programme/>
3. Хартия основных прав Европейского Союза // Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_524#Text
4. eGovernment Action Plan ..European Commission. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/egovernment-action-plan>
5. UN E-Government Survey 2020 [Електронний ресурс] // United Nations. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/180-Ukraine>.